

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

HOÀNG THỊ NGỌC

QUẢN LÝ THU BẢO HIỂM XÃ HỘI BẮT BUỘC
TẠI BẢO HIỂM XÃ HỘI HUYỆN CHỢ ĐỒN, TỈNH BẮC KẠN

LUẬN VĂN THẠC SĨ THEO ĐỊNH HƯỚNG ỨNG DỤNG
NGÀNH: QUẢN LÝ KINH TẾ

THÁI NGUYÊN - 2020

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

HOÀNG THỊ NGỌC

QUẢN LÝ THU BẢO HIỂM XÃ HỘI BẮT BUỘC
TẠI BẢO HIỂM XÃ HỘI HUYỆN CHỢ ĐỒN, TỈNH BẮC KẠN

Ngành: Quản lý kinh tế

Mã số: 8.34.04.10

LUẬN VĂN THẠC SĨ THEO ĐỊNH HƯỚNG ỨNG DỤNG

Người hướng dẫn khoa học: TS. Đỗ Thị Hoà Nhã

THÁI NGUYÊN - 2020

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan bản luận văn là công trình nghiên cứu của riêng tôi. Các số liệu kết quả nêu trong luận văn là trung thực xuất phát từ tình hình thực tế tại đơn vị công tác.

TÁC GIẢ LUẬN VĂN**Hoàng Thị Ngọc**

LỜI CẢM ƠN

Trong quá trình học tập, nghiên cứu tôi đã nhận được sự hỗ trợ, giúp đỡ nhiệt tình của các thầy, cô giáo, lãnh đạo cơ quan, bạn bè, đồng nghiệp, đã tạo điều kiện thuận lợi để tôi hoàn thành Luận văn này.

Lời đầu tiên, tôi xin bày tỏ lòng kính trọng và sự biết ơn tới cô giáo **TS. Đỗ Thị Hòa Nhã** đã hướng dẫn đầy trách nhiệm, chỉ bảo, tham gia đóng góp những ý kiến quý báu trong quá trình tôi hoàn thành luận văn.

Tôi xin gửi lời cảm ơn sâu sắc tới các Thầy giáo, Cô giáo của Trường Đại học Kinh tế & Quản trị kinh doanh Thái Nguyên, đã tạo điều kiện thuận lợi và giúp đỡ tôi hoàn thành chương trình học tập.

Qua đây, tôi cũng xin gửi lời cảm ơn chân thành tới Ban Giám đốc, các đồng chí đồng nghiệp cơ quan Bảo hiểm xã hội huyện Chợ Đồn, tỉnh Bắc Kạn đã tạo điều kiện thuận lợi nhất để tôi hoàn thành khóa học và thực hiện Luận văn này.

Mặc dù đã có nhiều cố gắng, xong do thời gian có hạn, khả năng, kinh nghiệm thực tiễn của bản thân vẫn chưa nghiên cứu sâu và còn một số hạn chế, nên trong Luận văn không tránh khỏi thiếu sót. Kính mong nhận được ý kiến đóng góp tận tình của bạn bè đồng nghiệp và thầy giáo, cô giáo trong Hội đồng đánh giá Đề án.

Tôi xin trân trọng cảm ơn!

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC.....	iii
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	vii
DANH MỤC CÁC HÌNH, BIỂU ĐỒ.....	viii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết.....	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	2
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	2
4. Ý nghĩa khoa học	3
5. Kết cấu của luận văn	3
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ QUẢN LÝ THU BẢO HIỂM XÃ HỘI BẮT BUỘC	4
1.1. Cơ sở lý luận về quản lý thu bảo hiểm xã hội bắt buộc	4
1.1.1. Khái quát về bảo hiểm xã hội.....	4
1.1.2. Khái niệm, đặc điểm, vai trò và nguyên tắc của quản lý thu BHXH bắt buộc.....	8
1.1.3. Nội dung của quản lý thu BHXH bắt buộc	15
1.1.4. Các yếu tố tác động đến quản lý thu BHXH bắt buộc	29
1.2. Kinh nghiệm thực tiễn về quản lý thu BHXH bắt buộc.....	35
1.2.1. Kinh nghiệm quản lý thu BHXH bắt buộc của một số địa phương	35
1.2.2. Bài học kinh nghiệm rút ra cho BHXH huyện Chợ Đồn, tỉnh Bắc Kạn.....	38
Chương 2: PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU.....	40
2.1. Câu hỏi nghiên cứu	40
2.2. Phương pháp nghiên cứu.....	40
2.2.1. Phương pháp thu thập thông tin	40
2.2.2. Phương pháp xử lý thông tin.....	44
2.2.3. Phương pháp phân tích thông tin	45
2.3. Các chỉ tiêu nghiên cứu.....	46

Chương 3: THỰC TRẠNG QUẢN LÝ THU BHXH BẮT BUỘC TẠI BHXH HUYỆN CHỢ ĐỒN, TỈNH BẮC KẠN.....	50
3.1. Đặc điểm tự nhiên, kinh tế - xã hội của huyện Chợ Đồn, tỉnh Bắc Kạn.....	50
3.1.1. Đặc điểm điều kiện tự nhiên	50
3.1.2. Đặc điểm kinh tế - xã hội	52
3.2. Khái quát về BHXH huyện chợ Đồn, tỉnh Bắc Kạn	54
3.2.1. Giới thiệu về BHXH huyện chợ Đồn, tỉnh Bắc Kạn.....	54
3.2.2. Chức năng	55
3.2.4. Cơ cấu tổ chức của BHXH huyện Chợ Đồn, tỉnh Bắc Kạn	57
3.3. Thực trạng quản lý thu BHXH bắt buộc tại BHXH huyện Chợ Đồn, tỉnh Bắc Kạn	60
3.3.1. Thực trạng quản lý đối tượng tham gia BHXH bắt buộc.....	60
3.3.2. Quản lý căn cứ đảm bảo đóng BHXH bắt buộc.....	69
3.3.3. Quản lý phương thức đóng BHXH bắt buộc.....	72
3.3.4. Công tác lập kế hoạch và phân bổ dự toán thu BHXH	72
3.3.5. Công tác quản lý tổ chức thu BHXH bắt buộc	74
3.3.6. Quyết toán thu BHXH bắt buộc	74
3.3.7. Quản lý nợ đọng BHXH bắt buộc	78
3.3.8. Công tác thanh tra, kiểm tra đóng BHXH bắt buộc	81
3.3.9. Công tác đánh giá.....	84
3.3.10. Kết quả điều tra về thực trạng quản lý thu BHXH bắt buộc tại BHXH huyện Chợ Đồn, tỉnh Bắc Kạn	84
3.4. Các yếu tố ảnh hưởng đến quản lý thu BHXH bắt buộc tại huyện Chợ Đồn, tỉnh Bắc Kạn.....	90
3.4.1. Các nhân tố khách quan	92
3.4.2. Các nhân tố chủ quan	94
3.5. Đánh giá chung về thực trạng quản lý thu BHXH bắt buộc tại huyện Chợ Đồn, tỉnh Bắc Kạn.....	97
3.5.1. Kết quả đạt được và nguyên nhân.....	97
3.5.2. Hạn chế và nguyên nhân	100

3.5.2.1. Hạn chế.....	100
Chương 4: GIẢI PHÁP HOÀN THIỆN QUẢN LÝ THU BHXH BẮT BUỘC TẠI BHXH HUYỆN CHỢ ĐỒN, TỈNH BẮC KẠN.....	107
4.1. Định hướng, mục tiêu trong công tác quản lý thu BHXH bắt buộc tại BHXH huyện Chợ Đồn, tỉnh Bắc Kạn	107
4.1.1. Định hướng.....	107
4.1.2. Mục tiêu	108
4.2. Các giải pháp chủ yếu nhằm hoàn thiện công tác quản lý thu BHXH bắt buộc tại BHXH huyện chợ Đồn tỉnh Bắc Kạn.....	108
4.2.1. Nhóm giải pháp trực tiếp.....	108
4.2.2. Nhóm giải pháp hỗ trợ	112
4.3. Kiến nghị	117
4.3.1. Kiến nghị với cơ quan quản lý Nhà nước	117
4.3.2. Kiến nghị với BHXH Việt Nam.....	118
KẾT LUẬN	120
TÀI LIỆU THAM KHẢO	122
PHỤ LỤC	124

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

STT	Từ viết tắt	Nghĩa đầy đủ Tiếng Việt
1	ASXH	An sinh xã hội
2	BHTN	Bảo hiểm thất nghiệp
3	BHTNLĐ, BNN	Bảo hiểm tai nạn lao động, Bệnh nghề nghiệp
4	BHXH	Bảo hiểm xã hội
5	BHXHBB	Bảo hiểm xã hội bắt buộc
6	BHYT	Bảo hiểm y tế
7	CNTT	Công nghệ thông tin
8	DN	Doanh nghiệp
9	DNNN	Doanh nghiệp nhà nước
10	HCSN	Hành chính sự nghiệp
11	HĐLĐ	Hợp đồng lao động
12	HĐND	Hội đồng nhân dân
13	LĐ	Người lao động
14	NQD	Ngoài quốc doanh
15	SDLĐ	Sử dụng lao động
16	TB	Trung bình
17	TNLĐ	Tai nạn lao động
18	TP	Thành phố
19	TTHC	Thủ tục hành chính
20	UBND	Ủy ban nhân dân

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 1.1. Tỷ lệ đóng góp vào quỹ BHXH của NLĐ và đơn vị SDLĐ	19
Bảng 1.2. Mức đóng của NLĐ và đơn vị SDLĐ trong các quỹ thành phần.....	19
Bảng 2.1. Quy mô mẫu điều tra phân theo loại hình đơn vị SDLĐ.....	42
Bảng 2.2. Phân bổ số lượng phiếu điều tra	42
Bảng 3.1. Cơ cấu kinh tế huyện Chợ Đồn giai đoạn 2017 - 2019	53
Bảng 3.2. Tổng hợp đơn vị tham gia BHXH bắt buộc giai đoạn 2017-2019	61
Bảng 3.3. Tổng hợp lao động tham gia BHXH bắt buộc giai đoạn 2017-2019.....	67
Bảng 3.4. Số tiền đóng BHXH và NSDLĐ vào các quỹ thành phần.....	69
Bảng 3.5. Quỹ lương trích nộp BHXH tại BHXH huyện Chợ Đồn	70
Bảng 3.6. Tình hình lập và giao kế hoạch thu BHXH bắt buộc tại BHXH huyện Chợ Đồn.....	73
Bảng 3.7. Kết quả thu BHXH bắt buộc tại BHXH huyện Chợ Đồn.....	75
Bảng 3.8. Kết quả thu BHXH bắt buộc phân chia theo khối loại hình.....	76
Bảng 3.9. Số nợ đọng BHXH bắt buộc trên địa bàn huyện Chợ Đồn	80
Bảng 3.10. Kết quả thu BHXH bắt buộc phân chia theo loại hình	80
Bảng 3.11. Tình hình thực hiện kế hoạch kiểm tra thu BHXH bắt buộc.....	82
Bảng 3.12. Tình hình giải quyết đơn thư khiếu nại, tố cáo.....	83
Bảng 3.13. Kết quả khảo sát về quản lý thu BHXH bắt buộc đối với CB cơ quan BHXH	85
Bảng 3.14. Kết quả khảo sát về quản lý thu BHXH bắt buộc đối với đơn vị sử dụng lao động.....	87
Bảng 3.15. Kết quả khảo sát về quản lý thu BHXH bắt buộc đối với người tham gia BHXH	89
Bảng 3.16. Kết quả điều tra các yếu tố ảnh hưởng đến quản lý thu BHXH bắt buộc tại huyện Chợ Đồn, tỉnh Bắc Kạn	91

DANH MỤC CÁC HÌNH, BIỂU ĐỒ

Hình 1.1. Quy trình quản lý thu BHXH.....	23
Hình 3.1. Tổ chức bộ máy BHXH huyện Chợ Đồn, tỉnh Bắc Kạn.....	58
Hình 3.2. Quy trình thu BHXH bắt buộc tại BHXH huyện Chợ Đồn	74
Hình 3.3. Quy trình quản lý nợ tại BHXH huyện Chợ Đồn	78
Biểu đồ 3.1. Tình hình đơn vị tham gia BHXH bắt buộc tại huyện Chợ Đồn.....	63
Biểu đồ 3.2. Tình hình lao động tham gia BHXH bắt buộc giai đoạn 2017 - 2019 .	65